

Kmečka trgovina

Ne nasedajte prekupčevalcem!

Pretekli teden se je dogodilo, da je neki prekupčevalec z živino pretental 68 letno posestnico Terezijo Pekljar v Androvcih pri Sv. Antonu pri živinski kupčiji. Posestnica je imela na prodaj zelo lepe vole, a prekupčevalec ji je lagal, da cena volov stalno pada, da čez nekaj časa sploh nič več ne bo dobila zanje in da jih naj takoj proda, če hoče še kaj dobiti. Posestnica se je res ustrašila ter sklenila z njim kupčijo po 2.75 din kg žive teže, in to za vole, ki so tehtali 1428 kg. Dal je are 1000 din, prišel po vole in jih odpeljal, ko posestnice ni bilo doma, ostali znesek za vole je pa ostal dolžan. Ko so sosedje posestnico poučili, da bi lahko dobila za vole najmanj po 5 din kg žive teže, ker so po tej ceni prodali dosti slabše vole kot so bili njeni, se je šele zavedla ter prosila orožnike za pomoč. Toda oblastva z orožniki vred niso mogla proti prekupčevalcu prav nič ukreniti, kajti posestnica je vole po tako nizki ceni dala iz svoje proste volje, prekupčevalec je pa vsem zaničljivo rekel: »Zakaj se je pa dala opehariti!«

Takih primerov je na deželi nešteto, samo da ne pridejo v javnost. Koliko ima prodajalec živinorejca pri tem škode, lahko vsak izračuna iz gornjega primera, ko so se 1428 kg težki voli prodali namesto po 5 din kg žive teže po 2.75 din. Da bi se takile primeri iztrebili, to je namen naše rubrike »Kmečka trgovina«. Mi tega seveda ne moremo preprečiti, tudi oblastva dostikrat ne, prepreči pa lahko tako žalostne primere ljudstvo samo. V ta namen je potrebno ljudstvo poučiti in to dela »Kmečka trgovina«. Ko bi prej navedena posestnica bila čitala naša poročila o cenah ter se po njih ravnila, bi ne bila izgubila treh tisočakov. Prekupčevalske navade, proti katerim oblastvo prav nič ne more, torej lahko onemogoči ljudstvo samo, njegov svetovalec in pripomoček je pa naša »Kmečka trgovina«.

Naznanite pijavke, ki vas odirajo, oblastem!

Poročali smo o za kmeto zelo važni vesti, da je oblast določila za petrolej enotno ceno po vsej državi, i. s. po 7 din liter, oziroma 8.50 din kg, in da zaslužek trgovca pri 1 kg petroleja ne sme biti višji kot 85 par, sicer se dotični kaznuje po § 102, zakona o državnih monopolih. Na to notico nam je pa poslal nek trgovec pismo, v katerem se hudeje proti objavi te vesti, češ da se kmetje sedaj izgovarjajo na našo objavo o ceni petroleja in ga on ne more po višji ceni prodajati, radi česar premalo zasluži. Dalje piše, da se on zelo malo zmeni, kaj kdo predpisuje, kajti on se bo držal le enega načela: čim več zaslužiti! Našemu listu pa zelo zamerja, ker smo s svojo odkrito notico zmešali štrene njegovemu »kšeftu«.

Omenjeno pismo je jasen dokaz, kako se kljub vsem uredbam ljudstvo na deželi izkorišča. Kmečki ljudje, bodite zavedni in se ne pustite kar tako oclganiti! Skrbno zasledujte tovrstna poročila in odredbe in tistega, ki prodaja po drugi, višji ceni, naznanite oblastvu. Za dokaz kupite pri takem trgovcu blago, dajte si izstaviti račun, da pozneje dotičnik ne bo mogel tajiti. Saj kmečko ljudstvo ni pašnik, kjer bi se morali napasti prav vsi!

Osrednja kmetijska zadruga v Mariboru postaja važen činitelj v kmečki trgovini

V lanskem poletju se je v Mariboru ustanovila Osrednja kmetijska zadruga, in to na pobudo bivšega narodnega poslanca Spindlerja, vodstvo je pa poverjeno g. Radanoviču iz Zreč. Zadruga je registrirana kot izvoznica živine in bo v drugi polovici januarja začela z izvozom. Izvoz bo organiziran na zadrugi podlagi tako, da se bo blago nabavljalo neposredno od članov živinorejcev, kateri so vključeni potom svojih zadrug v Osrednji zadrugi. Prodaja bo komisijska, ker je tako mogoče proizvajalcu nuditi tisto ceno, ki se na tržišču lahko doseže. Vodja zadruga g. Radanovič je v svrhu kupčije obiskal Reko in Dunaj. Za prvovrstno živino so se dosegle zelo lepe cene. Na žalost je pa prvovrstne živine pri nas zelo malo, radi česar se živinorejcem pripo-roča, da se potrudijo, da bodo imeli res prvovrstno blago, ker se le to v glavnem upošteva pri prodaji v inozemstvu. Posebno so Italijani izbirni, ker so navajeni na zelo lepo živino z madžarskih veleposestev, zato mi za Italijo prvo-

vrstne živine skoraj nimamo, pa čeprav se plačuje po 9—10 dn kg žive teže. Manj izbirni so v tem oziru Nemci.

Priprave za reorganizacijo izvoza živine

Izvoz živine pri nas urejuje Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu. Glavna Zadruga zveza v Beogradu, Zadruga zveza v Ljubljani ter druge gospodarske organizacije so omenjenemu Zavodu stavile predlog, da se izvoz živine reorganizira v tem smislu, da bo čim ugodnejši za kmeta. Glavni predlog je ta, da Zavod na zunanjem trgu doseže boljše ceno za drugovrstno živino. Kot smo že v gornjem članku omenili, je namreč pri nas zelo malo prvovrstne živine, posebno letos, ko je malo krme, pa še ta je zaradi slabega vremena spomladi manj vredna. Ravno iz tega ozira je nadvse važno, da se doseže primerna cena tudi za drugovrstno živino, ker je pri nas le te največ na prodaj. Nadaljnji predlogi se nanašajo med drugim v glavnem na izplačila, kajti po dosedanjem načinu plačevanja morajo izvozniki čakati 6—8 tednov na denar. Zahteva Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine pa naj bo, da bodo izvozniki denar za blago prejeli takoj pri prevzemu.

Cene goveje živine po sejmi

Volli. Cene prvovrstnih volov se sučejo v Mariboru in bližnji okolici po 6—7 din kg žive teže, za drugovrstne vole pa okrog 5 din. Toda čim dalje ven iz Maribora gremo, tem cenejša je živina. Razlika med Mariborom in pa Prekmurjem znaša okrog 1—2 din pri 1 kg žive teže. — V Slov. Konjicah so bili drugovrstni voli po 5—6 din, v Ljubljani 5.50—6.50 din, v Kranju pa 6 do 6.25 din kg žive teže.

Krave. Slov. Konjice 4—4.50 din, Ljubljana 4—4.50 din, Kranj 5—5.50 din kg žive teže.

Telice. Slov. Konjice drugovrstne 5 din, Ljubljana prvovrstne 6—6.50 din, drugovrstne pa 5 do 5.50 din, Kranj 6—6.25 din kg žive teže.

Teleta. Slov. Konjice 5—6 din, Ljubljana 6—7 din, Kranj 7.50—8 din kg žive teže.

Goveje meso in kože. Govedina 10—12 din, telatna 12—16 din, goveje kože 12—15 din, telečje kože 16 din kg.

Svinje

Plemenske. V Kranju so bili 7—8 tednov stari pujski po 150—260 din komad.

Pršutarji (proleki). Slov. Konjice 7—8 din, Ljubljana 8—8.50 din, Kranj 10—11 din kg žive teže.

Razgovori z našimi naročniki

Ponesrečeni zidar vidi dvojno. F. T. Pri delu ste padli z zidarskega odra ter si med drugim poškodovali oči tako, da sedaj vse dvojno vidite. Zdravnik pravi, da Vam ne more pomagati, v bolnišnico Vas nočejo sprejeti. Vprašate, kaj Vam je storiti, da ne izgubite vida in ali imate pravico do kake podpore. — Upamo, da je bil zdravnik tako vesten, da je poskusil vse, kar medicinska veda premore. Okrožni urad za zavarovanje delavcev ima tudi za očesne bolezni specialiste; če Vam tak ne more pomagati, Vam žal tudi mi ne vemo sveta. Ne zdi se nam pa verjetno, da bi bila podana nevarnost za izgubo vida. — Ako ima navedena očesna bolezen za posledico zmanjšek Vaše sposobnosti za delo, Vam priteče pravica do onega dela popolne rente, ki sorazmerno ustreza izgubljeni sposobnosti za delo. Popolna renta je tako visoka kakor zavarovani letni zaslužek. Ako pa v letu pred ne-zgodo niste bili zavarovani vsaj 30 tednov, se računi povprečni znesek zavarovane mezde na podstavi 30 tednov. Ali ste zahtevali nadpregled in rento? Ako dobite kako odločbo, pazite na pouk o pravici pritožbe in na rok, v katerem jo morate vložiti.

Artillerijska podoficirska šola. F. H. Zanimajo Vas pogoji za sprejem v navedeno šolo. Nahaja se ta šola v Čupriji ter so se letos vanjo sprejemali gojenci, rojeni v času od 1. januarja 1918 do 31. decembra 1921, in sicer po razpisu, ki je izšel meseca julija, prošnje pa je bilo vlagati do začetka septembra. Naslednji razpis bo najbrž izšel približno v istem času. Prošnji je treba pri-

Debele svinje (špeharji) Slov. Konjice 10 din, Ljubljana domače 9—9.50 din, sremske 10.50 do 11 din, Kranj 11—12 din kg žive teže.

Svinjsko meso, mast in kože. Svinjsko meso 12—15 din, slanina 17—18 din, svinjska mast 20—22 din, svinjske kože 10—14 din kg.

Tržne cene

Žito. Novi Sad sremska in slavonska pšenica 193—195 din, bačka Tisa 197—199 din, nova koruza 114—115 din, moka Ogg 290—300 din stot. V Mariboru na trgu je bila pšenica po 2 din, rž 1.75 din, ječmen 1.75 din, koruza 1.50—2 din, oves 1 din, proso 2 din, ajda 1.25 din, proseno pšeno 4 din, ajdovo pšeno 4.50—5 din kg.

Fizol. Maribor 5—6 din, Ptuj 6 din, Celje 6 do 8.50 din, Ljubljana 7 din, Kranj 6—7 din kg.

Krompir. Maribor 1.50—2 din, Ptuj 1.25 din, Celje 1.75 din, Ljubljana 1.50—2 din, Kranj 1.50, Jesenice 1.50—1.75 din kg.

Mleko. Maribor 2—2.50 din, Ptuj 1.50—2 din, Celje 2—2.50 din, Ljubljana 2.25—2.50 din, Trbovlje 2.25 din, Kranj 2.25—2.50 din liter.

Surovo maslo. Maribor 36 din, Slov. Konjice 41 din, Ljubljana 34 din, Kranj 34—36 din kg.

Jajca. Maribor 1.75 din, Slov. Konjice 1.25 din, Ljubljana 1.50 din, Kranj 1.50 din, Jesenice 1.75, Litija 1.25 din komad.

Volna. Neoprana: Slov. Konjice 20 din, Kranj 26—28 din kg. — Oprana v Kranju 36—40 din kg.

Krma. Seno Ptuj 100—125 din, Celje 80—100, Ljubljana 70—100 din, Kranj 125 din, Jesenice 90 din, Zagreb 100 din stot. — Sijama Ptuj 30 din, Celje 45 din, Ljubljana 30 din, Kranj 75 din, Jesenice 50 din stot.

Drva. Slov. Konjice 85 din, Ljubljana 100 do 110 din, Kranj 110—115 din kub. meter.

Sadje in zelenjava na mariborskem trgu

Jabolka 6 din, hruške 6 din, suhe slive 10 din, celi orehi 8 din, luščeni orehi 26 din, čebula 3.50, česen 10 din, kislje zelje 4 din, kislja repa 2 din, karfič 8 din, hren 9 din, radič 12 din kg. — Glava zelja in ohrovt 3—3.50 din, komad zelene 3 din, komad endivije 2.50 din, zelenjad v kupčkih 1 din.

Sejmi

15. januarja živinski in kramarski: Bogojna; tržni dan: Trbovlje — 16. januarja živinski in kramarski: Dolnja Lendava; goveji in konjski: Ptuj — 17. januarja svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Kapele pri Brežicah, Petrovče in Slov. Bistrica — 18. januarja tržni dan: Turnišče — 20. januarja svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski: Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

ložiti: domovnico; krstni list; šolsko spričevalo (zadost, da ste dovršili ljudsko šolo z najmanj dobrim uspehom); samski list; ako ne prihajate neposredno iz šole, tudi pravstveno spričevalo; pismeno odobrenje staršev, da smete stopiti v navedeno šolo (taksirano z 20 d in overovljeno od občine); pismeno in overovljeno obvezo staršev ali varuha, da bodo povrnili državi prizadejane stroške, ako bi gojenec po pregledu ali sprejemu v šolo odstopil pred položeno prisego. Prošnji je to tudi sam zvedel in dal ceno zagrebsti. Po tej cesti ste pa tudi Vi vozili že skoro 30 let in radi tega vprašate, ali bi smeli zahtevati, da se Vam dovolijo in omogočijo vožnje še tudi naprej. — Pravica do vožnje se pripo-sestvuje le s 30 letnim javnim izvrševanjem vožnej brez sile in brez prošnje. Mora pa biti služnostna pravica v korist ali vsaj potrebna za udobnejše ukoriščenje kakega zemljišča. Ker pravite, da se 200 korakov daleč nahaja občinska pot, najbrž ne bo mogoče priposestvovati služnostne pravice vožnje po omenjeni drugi, sedaj zasebni poti.

Pravica vožnje po cesti na tujem zemljišču. J. A. Po graščinskem svetu vodijo tri ceste, in sicer dve občinski, na sredi med njima približno 200 korakov oddaljena pa zasebna cesta. Opazili ste, da tuji ljudje vozijo po tej srednji cesti in ste jim zagrozili, da boste to naznanili lastniku. Slednji je to tudi sam zvedel in dal ceno zagrebsti. Po tej cesti ste pa tudi Vi vozili že skoro 30 let in radi tega vprašate, ali bi smeli zahtevati, da se Vam dovolijo in omogočijo vožnje še tudi naprej. — Pravica do vožnje se pripo-sestvuje le s 30 letnim javnim izvrševanjem vožnej brez sile in brez prošnje. Mora pa biti služnostna pravica v korist ali vsaj potrebna za udobnejše ukoriščenje kakega zemljišča. Ker pravite, da se 200 korakov daleč nahaja občinska pot, najbrž ne bo mogoče priposestvovati služnostne pravice vožnje po omenjeni drugi, sedaj zasebni poti.